

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 33/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om skatteskalorna för 2003

Regeringens proposition med förslag till kom- plettering av regeringens proposition med för- slag till lag om skatteskalorna för 2003 (RP 121/2002 rd)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2002 en proposition med förslag till lag om skatteskalorna för 2003 (RP 121/2002 rd).

Dessutom remitterade riksdagen den 3 december 2002 en proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om skatteskalorna för 2003 (RP 254/2002 rd) till finansutskottet för beredning.

Utskottet har behandlat propositionerna samtidigt och lämnar ett gemensamt betänkande om dem.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion:

- LM 110/2002 rd — Osmo Soininvaara /gröna m.fl.: Lag om skatteskalorna för 2003 (remitterad 10.10.2002)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Lasse Arvela och finansråd Reino Niinivaara, finansministeriet
- överinspektör Merja Hartikka-Simula, Skattestyrelsen
- specialforskare Heikki Hiilamo, Stakes
- direktör Esko Kiviranta, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenterna MTK
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackorganisationers Centralförbund r.f.
- sakkunnig Juha Mynttinen, Finlands Kommunförbund
- direktör Tero Honkavaara, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- chefsekonom Jaana Kurjenoja, Skattebetalarnas Centralförbund
- avdelningschef Hannele Ranta-Lassila, Centralhandelskammaren
- professor Markus Jäntti och professor, MA Pentti Rönkkö, Tammerfors universitet.

PROPOSITIONERNA OCH MOTIONEN

I proposition RP 121/2002 rd ingår förslag till progressiv inkomstskatteskala, progressiv förmögenhetsskatteskala och förmögenhetsskattesats för samfund. Propositionen kompletteras av proposition RP 254/2002 rd. Där ingår de ändringar i skatteskallorna som de centrala organisationerna på arbetsmarknaden kom överens om i sitt inkomstpolitiska avtal från den 18 november 2002.

Propositionerna hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlade i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2003.

Lagmotionen

Lagmotion LM 110/2002 rd är en parallellmotion till regeringens proposition med förslag till lag om skatteskallorna för 2003 (RP 121/2002 rd). I lagmotionen föreslås att inkomstskatteskallan för personer med förvärvsinkomster förlängs negativt. Den negativa statsskatten skall kunna vara högst 100 euro om året. Den negativa statsskatten dras av från skattebetalarens kommunalskatt, men dras inte av från den skatt som redovisas till kommunen. Om förvärvsinkomsterna är så små att den skattskyldige inte behöver betala någon kommunalskatt alls skall avdraget inte heller räknas tillgodo.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen och kompletteringspropositionen utan ändringar, men anför följande motivering och anmärkningar.

Ändringar i inkomstskatteskallan. De sakkunniga som utskottet har hört har ansett skattelättnaderna i inkomstskatteskallorna vara ett steg i rätt riktning, men påpekar att de är otillräckliga. De föreslagna skattelättnaderna i inkomstskattorna för löntagare räcker enligt de sakkunniga bara till för att kompensera den automatiska höjningen av inkomstskatten på grund av de ökade förvärvsinkomsterna, men innebär inga lättnader i skatterna på löner. Detta anses vara ett problem bland annat med avseende på den internationella skattekonkurrensen och den ekonomiska tillväxten. I det rådande ekonomiska läget hade det varit befogat att sänka marginalskattesatserna i inkomstskatteskallorna med en procentenhet över hela linjen, ansåg flera av de sakkunniga.

Tillsammans med de övriga budgetlagarna i skattefrågor stämmer ändringarna i inkomstskatteskallorna överens med riktlinjerna i regeringsprogrammet. I programmet vill regeringen fokusera skatterna mer på indirekt beskattning och

mindre på beskattning av arbete. Utskottet anser denna strategi befogad och värd att understödjas.

Om skatteskallorna lindras med en procentenhet över hela linjen som de sakkunniga föreslagit minskar statens skatteintäkter med ytterligare nästan 200 miljoner euro. Förslaget skulle således ha en stor fiskal betydelse. I sista hand slogs skattelättnaderna fast inom ramen för det inkomstpolitiska avtalet från den 18 november 2002. Av dessa skäl omfattar utskottet propositionen och föreslår att den godkänns utan ändringar.

Omstruktureringar av inkomstskatteskallan. Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att den nedre gränsen i inkomstskatteskallan är behäftad med en del strukturella problem.

För det första har den nedre gränsen för beskattningsbar inkomst blivit allt viktigare med avseende på en rättvis beskattning, eftersom förvärvsinkomstsvdraget inte längre gäller transfereringar och grundavdraget för små inkomster i kommunalbeskattningen inte har inflationsjusterats. Detta har resulterat i att de som lever på transfereringar inte har fått skattelättnader på samma sätt som personer med förvärvsinkoms-

ter. Den föreslagna justeringen av den nedre gränsen är lägre än den förväntade inflationen och den förväntade allmänna ökningen av förvärvsinkomsterna. Den låga justeringen slår hårdast mot pensionärer och personer som lever på inkomstrelaterade sociala förmåner. Dessa grupper drar heller ingen nytta av de föreslagna ändringarna i avdraget för inkomstens förvärvande eller förvärvsinkomstavrdraget inom kommunalbeskattningen. Av dessa skäl ansåg de sakkunniga bland annat att den nedre gränsen för skatteskalen bör höjas med minst 200 euro i stället för med 100 euro som regeringen föreslår.

Den nedre gränsen för skalan har för det andra vissa konsekvenser för skattebördan beroende på familjesituationen. Skattesystemet har tagits fram utifrån en modell med två personer i familjen som arbetar heltid. Den nedre gränsen för beskattningsbar inkomst är personlig. Därför varierar skattebördan inom en och samma inkomstnivå beroende på om det finns en eller två inkomsttagare i familjen. Detta har ansetts vara av avgörande betydelse för att alla medborgare skall behandlas lika.

Utskottet konstaterar utifrån utredning som det fått att inkomstbeskattningen innehåller vissa strukturella faktorer av ovan nämnt slag som behöver klargöras. Det är framför allt viktigt att reda ut hur beskattningen påverkar intresset för att arbeta och uppkomsten av s.k. flitfällor. Det är naturligt att koppla samman detta strukturella utredningsarbete med en bredare totalreform av beskattningen under de närmaste åren. Utskottet anser därför att det inte i detta sammanhang är skäl att ändra propositionen eller den kompletterande propositionen.

Eftersläpningen i förmögenhetsskatteskalorna. Då utskottet har hört sakkunniga har det även påpekats att ingen ändring nu heller föreslagits i fråga om den nedre gränsen i förmögenhetsskatteskalen.

Denna nedre gräns har varit oförändrad sedan 1991. Behovet av ändring till följd av bl.a. inflation, allmän förmögenhetsökning eller stigande beskattningsvärden har sålunda inte beaktats. Skatten berör därför allt flera finländare. De sak-

kunniga som utskottet hört har därför föreslagit att den nedre gränsen skall höjas från nuvarande 185 000 euro till 370 000 euro.

Enligt utredning till utskottet har antalet skattskyldiga som skall betala förmögenhetsskatt fördubblats sedan 1995. Avkastningen av skatten har å sin sida fyrdubblats under samma period. Både antalet skattskyldiga och skattebeloppet har dock sjunkit något sedan 2000.

Utskottet har i flera tidigare överväganden påpekat behovet att justera förmögenhetsskatteskalen. Senast skedde detta för ett år sedan (FiUB 28/2001 rd). Förmögenhetsskattens ställning som en beskattningsform som internationellt sett håller på att försvinna har likaså varit föremål för offentlig debatt under en längre tid. Denna omständighet tas upp också i den nyligen färdigställda promemorian från arbetsgruppen för utveckling av inkomstbeskattningen (Kilpailukykyiseen verotukseen, finansministeriets arbetsgrupps promemorior 12/2002), där det föreslås att förmögenhetsbeskattningen helt skall slopas.

Utskottet anser att en övergripande utredning av behovet att utveckla förmögenhetsbeskattningen bör göras inom ramen för revideringen av beskattningen. Med hänsyn till detta är det inte skäl att ändra propositionen i detta avseende heller.

Lagmotion

I lagmotionen föreslås att en s.k. negativ statskatt skall tas i bruk för att förbättra den strukturella arbetslösheten. Syftet med förslaget är att sänka skatterna för dem som har små förvärvsinkomster utan att för den skull försvaga kommunernas ekonomiska ställning.

Utskottet anser utifrån den utredning det fått att lagförslaget inte föranleder vidare åtgärder.

Förslag till beslut

Med stöd av ovanstående föreslår finansutskottet

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt proposition RP 121/2002 rd men 2 § enligt proposition RP 254/2002 rd och

FiUB 33/2002 rd — RP 121/2002 rd, RP 254/2002 rd

*att lagmotion LM 110/2002 rd förkas-
tas.*

Helsingfors den 4 december 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Matti Huutola /vänst
Timo Ihamäki /saml
Seppo Kääriäinen /cent (delvis)
Reijo Laitinen /sd (delvis)
Markku Laukkanen /cent
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Tuija Nurmi /saml
Mauri Pekkarinen /cent (delvis)

Virpa Puisto /sd
Ola Rosendahl /sv (delvis)
Matti Saarinen /sd (delvis)
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Ulla Anttila /gröna
Liisa Hyssälä /cent
Bjarne Kallis /kd
Pertti Mäki-Hakola /saml
Pirkko Peltomo /sd (delvis)
Iivo Polvi /vänst (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1***Motivering***

Den strukturella arbetslösheten är fortfarande stor i vårt land. De strukturella arbetslösa räknas utgöra 7—8 % av arbetskraften. När arbetslöshetsprocenten i dag rör sig kring 9 %, utgör denna svårsysselsatta grupp merparten av de arbetslösa. Den nuvarande instrumentuppsättningen har inte räckt till för att minska den strukturella arbetslösheten och därför skulle det gälla att ta i bruk nya instrument. Ett sätt att åtgärda den strukturella arbetslösheten är att införa en extra skattelättnad för småinkomsttagare.

Inkomstskatteskalen bör med exempel från Holland och Frankrike förlängas nedåt så att en persons negativa statsskatt kan vara högst 100 euro per år. Förvärvsinkomstgränsen skulle vara den samma som det kommunala avdraget för inkomstens förvärvande. En negativ statsskatt skulle dras av från personens kommunalskatt men inte från den skatt som redovisas till kommunen. Avdraget skulle alltså minska statens

skatteintäkter men inte kommunens. Avdraget skulle få vara högst lika stort som kommunalskatten. Om förvärvsinkomsten är så liten att ingen kommunalskatt debiteras kan avdraget inte heller räknas till godo. Syftet är att lindra beskattningen av små förvärvsinkomster utan att för den skull äventyra kommunernas ekonomi.

Reservationens ändringsförslag grundar sig på ledamot Soininvaaras lagmotion LM 110/2002 rd — Osmo Soininvaara /gröna m.fl.), men eftersom propositionen, som lagmotionen bygger på, har ändrats i fråga om marginalskatten måste också förslaget i lagmotionen ändras på vissa punkter.

Förslaget

Med stöd av det ovan sagda föreslår jag

*att lagförslagen godkänns med följande ändringar (**Reservationens ändringsförslag**):*

Reservationens ändringsförslag**Lag om skatteskalorna för 2003**

I enlighet med riskdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i FiUB)

FiUB 33/2002 rd — RP 121/2002 rd, RP 254/2002 rd

2 §

Den progressiva inkomstskatteskalen är följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst		Skatt vid nedre gränsen	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen
euro		euro	%
10 800	— 14 400	-100,0	12,5
14 400	— 19 900	363,60	16,5
19 900	— 31 200	1 282,10	22,5
31 200	— 55 200	3 847,20	28,5
55 200	—	10 735,20	35,5

3—5 §
(Som i FiUB)

Helsingfors den 4 december 2002

Ulla Anttila /gröna

RESERVATION 2**Motivering**

Inkomstskattesystemet har byggts upp utifrån tanken att de i familjen finns två heltidsanställda personer som förtjänar. Eftersom den nedre gränsen för beskattningsbarinkomst, en gräns som höjts under de senaste åren, är personligen, blir skattebördan för samma inkomst olika beroende på om det finns en eller två inkomsttagare i familjen. Det här är en väsentlig sak med hänsyn till likabehandling av medborgarna. Därför bör missförhållandena i beskattningen av familjer med endast en inkomsttagare utredas med det snaraste. Missförhållandena bör absolut rättas till för att skattesystemet skall bli rättvisare och familjerna få stöd i sin fostrargärning.

Många expertröster har uttalat att beskattningen och den sociala tryggheten allt mer överlappar varandra och att den därmed sammanhängande negativa morotseffekten bidrar till att upprätthålla en hög strukturell arbetslöshet. En bidragande orsak är att avdraget för inkomstens förvärvande vid kommunalbeskattningen har höjts ett flertal gånger under de senaste åren och kommer också att höjas nästa år. På denna punkt

går skattepolitiken i och för sig i rätt riktning, eftersom låginkomsttagarnas beskattning därmed lindras. Däremot har socialbidragstagarna relativt sett fått en sämre ställning, eftersom avdraget för inkomstens förvärvande vid kommunalbeskattningen från och med beskattningen för 1997 ändrats så att avdraget inte längre beviljas på ekonomiska bidrag vid arbetslöshet eller andra sociala bidrag.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

*att ett uttalande enligt reservationen godkänns (**Reservationens förslag till uttalande**).*

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att problemen med den stränga beskattningen för familjer med endast en inkomsttagare och personer som lever på sociala bidrag utreds och åtgärdas med det snaraste.

Helsingfors den 4 december 2002

Maria Kaisa Aula /cent
Olavi Ala-Nissilä /cent
Seppo Kääriäinen /cent

Markku Laukkanen /cent
Jukka Vihriälä /cent
Bjarne Kallis /kd